

Vaste Commissie I&W
p/a Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Stichting OpenGeo
Oude Trambaan 7
2265CA Leidschendam
<https://opengeo.nl>

Open State Foundation
Kattenburgerstraat 5
1018 JA Amsterdam
openstate.eu

Amsterdam, 5 september 2018

Ons kenmerk 2018-020
Onderwerp Algemeen Overleg Openbaar vervoer d.d. 20 september 2018 en Open Mobiliteitsdata

Geachte heer/mevrouw,

Op 20 september aanstaande staat openbaar vervoer op de agenda van het Algemeen Overleg over Openbaar vervoer, OV-Chipkaart en Taxi. Open State Foundation en Stichting OpenGeo brengen onze zorgen over omtrent de beschikbaarheid en bruikbaarheid van data over mobiliteit aan u over. Data over reisgedrag, reizigersstromen, transacties en aanvullend openbaar vervoer, zoals deelfietsen en taxivervoer, is niet beschikbaar, ondanks de toezegging van OV-aanbieders om dit toegankelijk te maken.

Om reizigers, onderzoekers, maar ook beleidsmakers de mogelijkheid te geven hun reis optimaal te plannen en om huidige en toekomstige vervoersstromen in kaart te brengen of te optimaliseren is vrij beschikbare open mobiliteitsdata een randvoorwaarde.

Meer open data over mobiliteit

Nederland is koploper als het gaat om de beschikbaarheid van real-time reisinformatie en voorzieningen op en rond het station. Deze informatie wordt gedeeld via de twee officiële loketten (NDOV-loketten)¹ van Stichting OpenGeo en 9292OV Reisinformatiegroep. Additionele informatie over mobiliteit is veelal echter nog niet beschikbaar: gebruikersdata is niet publiek.

Gebruikersdata is geanonimiseerde informatie over reisgedrag en vervoersstromen, boekingen, betalingstransacties, maar ook reistransacties inclusief tarieven en Internet of Things-data. Deze data berust bij TransLink Systems (TLS) en is in eigendom van de vervoerders, maar is echter niet publiek beschikbaar ondanks een motie van uw huis uit 2016² en een intentieverklaring van het Nationaal OV Beraad.³ Uit ons gesprek met TLS van 22 augustus 2018 bleek dat er nog geen enkel informatieverzoek is afgehandeld. Wij vinden dat dezelfde open data-normen moeten gelden voor informatie die OV-aanbieders en marktpartijen bezitten over alternatieve vormen van vervoer zoals deelfietsen en zonetaxi's.

Open mobiliteitsdata voor reizigers en beleidsmakers

¹ NDOV staat voor Nationale Data Openbaar Vervoer: <https://ndovloket.nl/>.

² Motie van de leden De Boer en Van Veldhoven, kamerstuk 23 645 nr. 630.
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-23645-630.html>

³ Bijlage 3 bij kamerstuk 23 645 nr. 650
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2017Z13860&did=2017D29302

Het is nu al mogelijk om een route van A tot Z te plannen. Zonder de gebruikersdata is het niet mogelijk om een gepersonaliseerd advies te krijgen met inzicht in de te verwachten drukte op het traject of kans dat een deelfiets beschikbaar zal zijn als ze bij een station of halte aankomen. Mobility as a Service-platformen kunnen hierdoor niet ontstaan, consumenten krijgen hierdoor geen persoonlijk advies, en onderzoekers en beleidsmakers kunnen deze informatie niet gebruiken om te reizigersstromen te analyseren of optimaliseren. Er kan nu bijvoorbeeld wel worden gezien hoeveel treinen er niet hebben gereden in een jaar, maar er kan niet worden gezien hoeveel reizigers hiervan last hebben ondervonden.

Meer open data over mobiliteit is daarnaast onontbeerlijk bij de uitdaging om de groeiende toekomstige mobiliteitsstromen in goede banen te leiden. Het kosteloos beschikbaar stellen van deze (geanonimiseerde) informatie als open data is een randvoorwaarde voor een gelijk speelveld en geeft eenieder de mogelijkheid om analyses of reistoepassingen met deze informatie te maken.

Gestandaardiseerde en centrale ontsluiting

Tot slot is het van belang deze gebruikersdata conform standaarden beschikbaar te stellen. Dit maakt het mogelijk deze data eenvoudig uit te wisselen en te verwerken. De overheid dient een faciliterende rol te hebben in de totstandkoming van deze standaarden. Wij denken dat de open data via een centrale overheidspartij, zoals het CBS, beschikbaar gesteld te worden als de markt laat zien dat zij hiertoe zelf niet in staat zijn.

Mogelijke oplossingen

Wij denken dat het gestandaardiseerd en gecentraliseerd ontsluiten van open data over reizigersstromen en aanvullende openbaar vervoersmogelijkheden wettelijk kan opgenomen worden in de Wet personenvervoer 2000. De ACM van 31 augustus 2018⁴ heeft de staatssecretaris dan ook geadviseerd om nadere economische regulering in te stellen om de toegang tot het OV-chipkaartsysteem en OV-diensten te waarborgen. OpenGeo een zienswijze ingediend op het conceptadvies van de ACM.⁵

Uiteraard zijn wij ten alle tijden bereid om u nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

Tom Kunzler
Directeur a.i. Open State Foundation

Jonathan Seib
Stichting OpenGeo

⁴ Advies regulering OV-betaalmarkt gepubliceerd op 31 augustus 2018.

<https://www.acm.nl/nl/publicaties/advies-regulering-ov-betaalmarkt>

⁵ Reactie van OpenGeo op conceptadvies regulering OV-betaalmarkt van 18 juni 2018.

<http://opengeo.nl/pdf/20180618-reactie-opengeo-op-conceptadvies-regulering-ov-betaalmarkt.pdf>